

IV, 2, 5 – 7¹

Ora avvenne che una giovane donna *bamba*² e *sciocca*³, che chiamata fu madonna Lisetta de ca' Quirino, moglie d'un gran mercatante che era andato con le *galee*⁴ in Fiandra, s'andò con altre donne confessar da questo santo frate; la quale essendogli a' piedi, sì come colei che viniziana era, e essi son tutti *bergoli*, avendo parte detta de' fatti suoi, fu da frate Alberto adomandata se alcuno *amadore*⁵ avesse.

Al quale ella con un mal viso rispose: «Deh, messer frate, non avete voi occhi in capo? paionvi le mie bellezze fatte come quelle di queste altre? Troppi n'avrei degli amadori se io ne volessi; ma non son le mie bellezze da lasciare da amare da tale né da quale. Quante ce ne vedete voi le cui bellezze sien fatte come le mie? ché sarei bella nel Paradiso.» E oltre a ciò disse tante cose di questa sua bellezza, che fu un fastidio a udire.

Frate Alberto conobe *incontanente*⁶ che costei sentia dello scemo e parendogli terreno da' ferri suoi, di lei subitamente e oltre modo s'innamorò. Ma riserbandosi in più comodo tempo le *lusinghe*⁷, pur per mostrarsi santo quella volta cominciò a volerla *riprendere*⁸ e a dirle che questa era vanagloria e altre sue novelle; per che la donna gli disse che egli era una bestia e che egli non conosceva che si fosse più una bellezza che un'altra. Per che frate Alberto, non volendola troppo turbare, fattale la confessione, la lasciò andar via con l'altre.

¹ Srov. český překlad Radovana Krátkého, Praha: Odeon 1975, s. 283. Viz též Auerbachovu analýzu této novely v *Mimesis*, Praha: Mladá fronta, 2. vydání, s. 173 - 196

² dětinská. *Bambo – bambino* (ev. *bimbo*).

³ z lat. *exsuccus* (senza sugo). Tento původní (konkrétní) význam (*bez chuti, neslaný*) je doložen v Toskáně reaktivně pozdě. U Boccaccia (a u Danta) je použit právě jen v přeneseném významu, v jakém ho známe i dnes.

⁴ z řec. *galéa, galía*, byzantská válečná loď (10. stol.). Ve významu válečné (a obchodní) lodi zůstává až do 18. stol. (DELI). Varianta *galera* (o jejímž původu se vedou diskuse, aragonská? katalánská?) se ve významu nucených prací objevuje v 16. stol., obecně *vězením* se stává až v 19. stol. (DELI).

⁵ srov. též sonorizované *marido* v téže novele (4, 2, 28)

⁶ ihned. Bembo píše (1525, cit. v DELI): „Et è *Immantenente* e *incontanente* altresì; ma quella è più del verso, e questa è delle prose, che in loro si disse *rantosto*.“

⁷ ze st. provens. *lauzenga, lozinga*, z franckého * *lausinga*, lež.

⁸ ve smyslu *rimproverare, biasimare, ammonire* již u G. da Lentiniho. Lat. *reprehendere* a odvozené *reprehensibile(m)* a *reprehensiōne(m)* jsou v tomto významu doložené v latině křesťanských autorů. Tyto odvozeniny se dochovaly i v románských jazycích (v it. *riprensibile, riprensione*; fr. *repréhensible, repréhension*)

(A tak se jednou přihodilo, že se k tomuto svatému mnichovi přišla vyzpovídat spolu s jinými paními jedna hloupá a pošetilá mladá paní jménem Lisetta da ca' Quirino, choť velikého kupce, jenž právě odjel s galérami do Flander. Poklekla k jeho nohám, a když se mu jako pravá Benátčanka - jež jsou všechny na hlavu padlé - vyzpovídala částečně ze svých skutků, mnich Alberta se jí otázal, zda má nějakého milence.

"Ale messere mnichu," odpověděla mu se zlobnou tváří, "copak nemáte oči? Ci se vám zdá, že mé půvaby jsou stejné jako půvaby těch ostatních? Přespříliš bych měla milenců, kdybych jen chtěla, ale mé půvaby nejsou toho druhu, aby je mohl milovat nějaký hej nebo počkej! Kolikpak jste viděl takových paní, co měly takové půvaby jako já! Vždyť já bych byla krásná i v ráji!" Napovídala toho o svých vlnadách kromě těchto věcí ještě tolik, že to bylo protivné poslouchat.

Mnich Alberto okamžitě postřehl, že paní nemá rozumu nazbyt, a protože se mu zdálo, že by to byla vhodná půda pro jeho rádlo, rázem se do ní nadmíru zamiloval; nicméně však si ponechal lákadla pro příhodnější dobu a protentokrát ji začal peskovat, aby se ukázal, jak je svatý, a říkal jí, že tohle všechno je marnivá domýšlivost, a podobné své povídačky. Paní mu na to řekla, že je osel, který neví, že není krása jako krása, pročez mnich Alberto, nechtěje ji příliš pohněvat, dokončil zповěď a nechal ji s ostatními odejít.)

(překlad R. Krátký, *Dekameron*, Odeon 1975)